

**Обосновка по бележките на проектозакона за Защита на растенията,
предоставен за съгласуване в Работна група 7 „Земеделие“**

I. **Чл. 185, ал. 1** от проекта на ЗЗР „чл. 185. (1) Продуктите за растителна защита се прилагат чрез специализирана техника и оборудване, отговарящи на изискванията на наредбата по чл. 182, ал. 3 и Закона за регистрация и контрол на земеделска и горска техника.“ се изменя така:

„чл. 185. (1) Продуктите за растителна защита се прилагат чрез специализирана авиационна и/или наземна техника и оборудване, отговарящи на изискванията на наредбата по чл. 182, ал. 3, като се спазват условията на Закона за регистрация и контрол на земеделска и горска техника, когато се отнася за наземно пръскане и Закона за гражданското въздухоплаване, когато се отнася за въздушно пръскане.;

Мотив 1: В първоначалното предложение, се защитават интересите само на ползващите наземна земеделска техника и се елиминира правото предоставено в Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди, за използването на въздушното пръскане, и по конкретно чл.9 парграф 2 буква а), където *„трябва да липсват реални алтернативи или да са налице очевидни предимства, що се отнася до намаляването на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на пестициди“*. Създават се условия за едностранна защита на интереси по отношение на конкуренция между двата начина на разпръскване на ПРЗ – чрез наземна земеделска техника и авиационна техника. Важен текст, който насърчава конкуренцията и като резултат работата в посока свеждане до минимум на вредното въздействие, породено от начина на разпръскване. Като очевидно предимство и за пчеларите, е че въздушното пръскане се извършва рано сутрин, преди летежа на пчелите и рядко се налага да се пръска повече от един ден. Въздушното пръскане има много висока производителност в сравнение пръскане с наземна техника (при пръскане на инсектициди с доза 1.5л/дка самолет Ан-2 обработва 900 дка в рамките само на 15-25 минути в зависимост от отдалечеността на летателната площадка). В България проблемът с отнасяне на струята при въздушното пръскане е намерил решение отдавна и то е не само в подобряване на оборудването за пръскане, но и в инструкцията за авиохимическа работа.

II. Чл. 192 (2) „В извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита, въздушно пръскане може да се извърши само с писмено разрешение, издадено от Българската агенция по безопасност на храните по реда на този раздел” **се изменя така:**

“Когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита, въздушно пръскане може да се извърши само с писмено разрешение, издадено от Българската агенция по безопасност на храните по реда на този раздел”.

Мотив 2: Виж: Мотив 1

III. В чл. 193 (1) „Въздушното пръскане може да се разреши в един от следните случаи:

1. обявен каламитет или епифитотия по реда на чл. 28;
2. масово намножаване на вредители на определена площ и превишен праг на икономическа вредност;
3. необходимост от спешно ограничаване на разпространението на карантинни вредители и/или на вредители с цел предотвратяване възникването на каламитет/епифитотия.

(2) Българската агенция по безопасност на храните може да разреши въздушното пръскане в случаите по ал. 1, когато е налице поне едно от следните обстоятелства:

1. невъзможност за използване на наземна техника поради неблагоприятни агроклиматични условия, преовлажнени терени и площи;
2. необходимост от извършване на третиране в кратки срокове, поради преминаването на подходящите за третиране фенофази на културите или фази на развитие на вредителите;
3. силно пресечени и недостъпни терени, включително и горски територии”

В чл. 193, ал. 1 и 2 се обединяват, алинеите се преномерират и придобиват следния вид:

“(1) Българската агенция по безопасност на храните, чрез ОДБХ може да разреши въздушното пръскане в случаите когато е налице поне едно от следните обстоятелства:

1. невъзможност за използване на наземна техника поради неблагоприятни агроклиматични условия, преовлажнени терени и площи;

2. необходимост от извършване на третиране в кратки срокове, поради преминаването на подходящите за третиране фенофази на културите или фази на развитие на вредителите;

3. силно пресечени и недостъпни терени, включително и горски територии” .

4. обявен каламитет или епифитотия по реда на чл. 20;

5. масово намножаване на вредители на определена площ и превишен праг на икономическа вредност;

6. необходимост от спешно ограничаване на разпространението на карантинни вредители и/или на вредители с цел предотвратяване възникването на каламитет/епифитотия.

Създава се и се добавя нова т. 7. осигуряване на защита против ерозия и уплътняване на почвите.

Мотив 3: Създаването на т. 7 е поради факта, че текстът в проектозакона за Защита на растенията не изчерпва всички случаи, в които е необходимо и възможно да се използва въздушно пръскане. Осигуряването на защита на почвите против ерозия и уплътняване на почвите е едно от предимствата на въздушното пръскане, което не е посочено в проектозакона.

Създава се нова т. 8 Професионален потребител, който желае да прилага продукти за растителна защита чрез въздушно пръскане, подава до компетентния орган заявление за одобрение, план за прилагане с доказателство че е изпълнено условие/я по чл. 193.

Мотив 4: Създаването на т.7 е поради факта, че в проектозакона за Защита на растенията е отнето правото и възможността на професионалните потребители желаещи да прилагат продукти за растителна защита чрез въздушно пръскане. Това им право е предоставено в чл. 9, параграф 3 т. 4 на Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди.

В чл.193 ал. 3, т. 3 се заличава.

Мотив 5: В Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди няма такива изисквания. Директивата, има препоръчителен характер. За това в Чл. 4, ал. 1 в четвърти абзац се посочва: При съставянето и преразглеждането на националните си планове за действие, държавите-членки вземат предвид здравното, социалното, икономическото и екологичното въздействие на предвидените мерки, на специфичните национални, регионални и местни условия и всички съответни заинтересовани групи. С направеното ново предложение и редакция на текста се постигат целите на Чл. 4, ал. 1 от директивата и се постига намаляване на регулаторната тежест за бизнеса съгласно Програмата за по-добро регулиране 2010-2013 г. и Плана за намаляване на регулаторната тежест за бизнеса, приет с Решение № 808 на Министерския съвет от 08.10.2012 г., основна цел на администрацията е намаляване на административния контрол и облекчаване на регулаторните режими, а не утежняването им и въвеждането на нови регулации.

IV. Чл. 193, ал. 4 „Не се издава разрешение за въздушно пръскане с продукти за растителна защита, които са токсични в почти еднаква степен за всички растения и растителни продукти (тотални хербициди)“ се изменя така:

„(4) Разрешение за въздушно пръскане с хербициди, десиканти, дефолианти, феромони, растежни регулатори и репеленти се издава съгласно наредбата по чл. 182, ал. 3, като се използват ограниченията и правилата от Инструкцията за авиохимическа работа“.

Мотив 6: В директива 2009/128 няма изрично изискване за забрана на приложението на хербициди. Използваният текст „продукти за растителна защита, които са токсични в почти еднаква степен за всички растения и растителни продукти (тотални хербициди)“ е безсмислен тъй като всички продукти за растителна защита по принцип са токсични. Токсичността не може да се отнесе само за тоталните хербициди. Нещо повече няма понятие в законодателството, което да дефинира „тотални хербициди“, в научните среди се използва общото понятие „хербициди“. Въвеждат се допълнителни не обосновани забрани, с които се пренебрегва изпълнението на Инструкцията за извършване на авио-химични работи със самолети и вертолети.

При съставянето на проектозакона за Защита на растенията не са взети под внимание здравното, социалното, икономическото и екологичното въздействие на предвидените

мерки, на специфичните национални, регионални и местни условия и всички съответни заинтересовани групи. Съществуват случаи, когато има нужда от използване на „тотални хербициди“, а няма друга алтернатива за прилагането им, освен въздушното пръскане. Освен това в инструкцията за авиохимическа работа (АХР) е отделено специално внимание на този вид пръскане. В Наредбата чл. 182 ал. 3 могат да се използват ограниченията и правилата от Инструкцията за извършване на авио-химични работи със самолети и вертолети.

С направеното ново предложение и редакция на текста се постига намаляване на регулаторната тежест за бизнеса съгласно Програмата за по-добро регулиране 2010-2013 г. и Плана за намаляване на регулаторната тежест за бизнеса, приет с Решение № 808 на Министерския съвет от 08.10.2012 г., основна цел на администрацията е намаляване на административния контрол и облекчаване на регулаторните режими, а не утежняването им и въвеждането на нови регулации.

V. Чл. 194, се изменя както следва:

☞ **В чл. 194, ал. 1** от проекта на ЗЗР, думите „10-дневен срок“ се заменят с „6-дневен срок“, „лицата“ се заменят с „възложителят или авиационният оператор“.

Мотив 7: В текста на проектозакона за Защита на растенията не е предвидено, че има земеделски производители, чиито площи са разположени на територията на повече от една област и ще е нужно да пускат повече от едно заявление за едно и също пръскане. Срокът от 10 дни по думите на специалистите по растителна защита е прекалено дълъг за условията в България. Този срок е приложим при планово пръскане, каквото в България не се прави с авиационна техника. Срок по-дълъг от 5 дни често обезсмисля пръскането.

☞ **В чл. 194, ал. 2** се изменя така:

„(2) към заявлението по ал. 1 в писмен вид или по електронен път се подават:

1. декларация, че е налице някое от обстоятелствата по чл. 193, ал. 1.
2. декларация за изпълнение на условието по чл. 194, ал. 6.“

Когато заявлението е подадено по електронен път, възложителят или авиационният оператор в 7-дневен срок го изпраща по официален път.

Мотив 8: С направеното ново предложение и редакция на текста се постига намаляване на регулаторната тежест за бизнеса съгласно Програмата за по-добро регулиране 2010-2013 г. и Плана за намаляване на регулаторната тежест за бизнеса, приет с Решение № 808 на Министерския съвет от 08.10.2012 г., основна цел на

администрацията е намаляване на административния контрол и облекчаване на регулаторните режими, а не утежняването им и въвеждането на нови регулации.

☞ **От чл. 194, ал. 2 т. 2, 3 и 5** се заличават:

Мотив 9: Считаме, че текстовете по чл. 194 ал. 2 т. 2 не са на систематичното място в проектозакона. Т.2 следва да бъде включена в Наредбата по чл. 182 ал.3. Изискването по т. 3 и 5 са необосновани за целите на проектозакона. Това са взаимоотношения уреждащи частни партньорства между земеделският производител и предлагащите услугата „въздушно пръскане“. Държавният орган осъществяващ контрола няма и не може да има отношение в тези взаимоотношения.

☞ **В чл. 194, ал. 3** от проекта на ЗЗР думите „5 дневен срок“ се заменят с „3-дневен срок“;

☞ **В чл. 194, ал. 6** от проекта на ЗЗР думите „до 5 дни преди датата на третиране“ се заменят с „3 дни преди датата на третиране“;

Мотив 10: Предложеният текст в проектозакона за Защита на растенията е в противоречие с Програмата за по-добро регулиране 2010-2013 г. и Плана за намаляване на регулаторната тежест за бизнеса, приет с Решение № 808 на Министерския съвет от 08.10.2012 г., основна цел на администрацията е намаляване на административния контрол и облекчаване на регулаторните режими, а не утежняването им и въвеждането на нови регулации.

VI. В чл. 238, се създава нова ал. 2:

„(2) Употребата на торове се извършва с авиационна или наземна техника, като при приложението с авиационна техника възложителят или авиационният оператор уведомява писмено или по електронен път съответната Областна дирекция по безопасност на храните 3 дни преди датата на приложението. Когато уведомлението е извършено по електронен път, възложителят или авиационният оператор в 7-дневен срок го изпраща по официален път“.

Мотив 11: В проектозакона за Защита на растенията липсва текст регламентиращ приложението на торове с авиационна техника, което е и в съответствие с постигане целите на директива 2009/128, където няма изискване за забрана на приложение на торове с авиационна техника.